

BUTLLETÍ FILOSOFIA 3/18

FILOSCOLES

SUMARI BUTLLETÍ FILOSOFIA 3/18. Núm. 100 Setembre 2014

De Puig, Irene. **Butlletí 100**, p. 2; **Filoscoles**. Acte de constitució de les Filoscoles, p. 3; **Filoscoles**. La renovació del GrupIREF, p. 4; **Filoscoles**. Filoscoles, p. 6; **Curs de Diplomatura de l'Escola Bressol**, p. 9. **Informacions**. Nous cursos Filosofia 3/18, p. 11

BUTLLETÍ 100

Com haureu observat, aquest és el **Butlletí Filosofia 3/18 núm. 100**.

Efectivament, des de l'any 1990 de forma ininterrompuda hem anat construint aquesta xifra, que ara en la seva rodonesa coincideix amb el naixement de les **FILOSCOLES**.

Quatre vegades l'any, de vegades tres, -quan hem publicat un butlletí doble-, hem anat alternant les notícies amb articles de fons, amb experiències, novetats, i opinions, de manera que esdevingués una eina d'informació, però també de formació, per a les escoles i els ensenyants.

Repasant els sumaris, hem trobat la presentació de cada nou programa i el tractament dels grans conceptes i, a través de les agendes, podem resseguir la història i l'activitat del GrupIREF al llarg de quasi 25 anys.

Ha estat una eina útil per difondre alguns aspectes del projecte, però també per aprofundir en programes o mostrar alguns exemples que marcaven el creixement del currículum i del moviment.

Amb un disseny que ha variat poc al llarg dels anys, vam convertir-lo en digital en el número 94, fa un any i mig. Aquest canvi permetia que arribés a més persones, si la coordinació de l'escola subscripta la feia arribar a tots els mestres, i alhora podíem fer pàgines amb color i, en definitiva, resultava una forma més àgil i més adequada als temps que corren.

Fullejant els 99 exemplars hem trobat articles signats per noms il·lustres, des de la traducció d'alguns articles de Matthew Lipman fins als col·laboradors fidels com ara Josep M. Terricabras, Joan Manuel del Pozo, Eulàlia Bosch i, poc a poc, ens adonem que hi han anat desfilant amics, col·legues, alguns encara en l'òrbita del moviment, altres, per raons personals o professionals, ja lluny o treballant en altres camps.

D'entre els 100 exemplars n'hi ha que conserven vigència, altres que han perdut actualitat, alguns són encara recomanables, altres resulten circumstancials. Per encarar aquesta xifra hem fet un repàs dels articles que encara avui podien tenir interès, tant pels lectors habituals com pels professionals que s'incorporen.

Del garbellat n'han sorgit una colla d'articles que tracten temes de fons i que tenen un valor formatiu permanent. Volem conservar aquestes aportacions pel seu interès i fins per la seva actualitat, així que estem preparant un recull -la forma del qual encara no està definida- però que aplegarà els millor articles publicats, una mena de *Butlletí de butlletins* de 100 números.

FILOSCOLES

Acte de constitució de les FILOSCOLES

El dimarts 23 de setembre, amb la presència de totes les escoles que formen la xarxa, més altres convidats, es va formalitzar la Xarxa educativa de les FILOSCOLES. L'acte es va fer al Centre Cívic de Vil·la Florida a Barcelona.

Fou un acte senzill, però ple de sentit i emotivitat, en el qual es van posar les bases per al funcionament d'una iniciativa mancomunada que aplega les escoles que, treballant el projecte Filosofia 3/18, senten la necessitat de formació i de mantenir llaços amicals amb els establiments que tenen una visió de l'ensenyament comú.

La Renovació del GrupIREF

Una colla d'esdeveniments ens ha dut a revifar, reinventar o reconduir el projecte Filosofia 3/18, adaptant-lo als nous aires i a les noves necessitats que hem detectat a les escoles.

Com a tot projecte arrelat a la realitat, li calen revisions que actualitzin formes i continguts per fer-lo més útil i eficaç.

Els motius que ens han portat a fer aquest pas han estat d'ordres distints:

- Mostrar en un llenguatge actualitzat els elements pedagògics que conté el projecte i que són inexcusables en una educació de qualitat.

De tothom és sabut que F3/18 pretén estimular la capacitat reflexiva de l'infant o jove perquè sigui (no només conegui) més acurat, crític i creatiu a la seva vida personal i col·lectiva. Però aquest enunciat amaga elements que avui la comunitat educativa mostra com a rellevants: el treball per competències, l'educació de les actituds, la millora del pensament (es parla d'excel·lència) i l'emprenedoria (que per nosaltres ha estat sempre la dimensió creativa del pensament).

Deixant de banda elements que alguns fòrums educatius mostren com a preocupants i que són la mateixa saba del projecte F3/18: el fracàs escolar (nosaltres distingiríem el fracàs escolar de l'acadèmic), la necessària socialització que, de vegades, adopta formes poc cíviques (des de la manca de respecte a persones i institucions, fins a diverses formes d'assetjament que combatem amb la creació d'una comunitat de recerca), la lluita contra la immediatesa a través de la reflexió pausada (recomanada pel *moviment slow*), i podríem seguir: el diàleg com a eina habitual per a resoldre conflictes, l'aprenentatge com a construcció comuna i cooperativa, etc.

La pràctica de Filosofia 3/18 no sols afecta aquests grans marcs educatius, també té elements escolars i acadèmics de primer ordre que poden recolzar les altres matèries: l'aprenentatge de l'escolta activa, el treball de lectura en profunditat, la pràctica de l'oralitat i, a nivell superior, l'escriptura. Aquestes estratègies (o macro estratègies si voleu) són practicades i reforçades a través de les habilitats de pensament, punt àlgid i central del projecte.

- Preservar el projecte a partir de noves formes. Per mantenir l'essència del que representa i aporta F3/18 cal adoptar noves maneres, més adients i adequades al món d'avui i això implica, per exemple, entrar en el llenguatge pedagògic que s'empra: competència, excel·lència, etc.

Implica també usar de forma natural no gens forçada l'ús de les noves tecnologies, tant en la recerca d'informació com pels treballs habituals d'aula: la manera de "fer pissarra", els llibres de classe, les llibretes d'aula, etc.

- Un altre element de revisió afecta els materials del projecte. Aquesta fou una de les recomanacions del Consell Superior d'Avaluació, a l'Informe que va fer sobre el projecte el maig del 2012, on es deia textualment :

- Millorar la presentació d'alguns materials.
- Fer les guies més útils per tal de facilitar com fer les programacions al professorat.

Això implica un replantejament a fons del currículum, tant a nivell de vocabulari bàsic, com a nivell de preveure formes de presentació (adaptar literàriament, digitalitzar, etc.)

I en això estem. En aquests moments s'ha posat en marxa una profunda transformació del Programa *La Descoberta de l'Aristòtil Mas –Recerca Filosòfica*, que serà un material completament renovat, tant el llibre de l'alumnat com el seu Manual i que farà de xarnera entre el darrer curs de primària i els primers de Secundària.

- Seguirem ampliant recursos, per facilitar eines i materials per la nova àrea d'educació en valors, seguirem usant la via del cinema com a recurs d'aula, oferint noves guies per la primària des del projecte CLAQUETA i també creant nous materials que complementin el programa d'Ètica aplicada i proposant nous cicles temàtics.

Així mateix preveiem uns cicles per a les famílies, de manera que el cinema, a més de ser un entreteniment, passi a ser també una font de diàleg entre pares i fills.

- Hem apostat per una web nova que inclogui els materials que ja hi havia i que permeti ampliar i clarificar apartats nous. En aquesta web nova, dedicarem un espai exclusiu a les FILOSCOLES, que comportarà des d'un fòrum d'intercanvi fins a materials específics i recursos per a les escoles de la xarxa.

Per poder fer tot això ens cal temps i continuïtat i exigeix un manteniment bàsic. Però no només. També ens cal saber que hi ha algú a qui oferir-ho, que hi ha escoles que esperen i aprofitaran aquestes millores i les aplicaran –i potser no només a la sessió de filosofia-.

Així va néixer la idea de **Filoscoles**, la xarxa que, d'una banda, pot donar estabilitat al GrupIREF com a entitat i a l'hora és una garantia de retroalimentació per les escoles.

D'aquí el concepte de xarxa, no d'associats o afiliats. En coherència amb el projecte Filosofia 3/18 és el conjunt, el grup, qui crea les condicions de relació i cadascú aporta el que pot i té per construir aprenentatge. Així es formen les comunitats de recerca a les nostres aules. Aquest és el model que volem aplicar a les Filoscoles: la creació d'un filat que permeti el trànsit entre els materials i les aules, les idees i les concrecions, de la formació a l'experiència, del GrupIREF a les escoles i a la inversa.

Però no es tracta d'una simple remodelació i pensem que aquest tràfec ha de significar un revulsiu que ha de mobilitzar i sacsejar les escoles, fent que els seus alumnes siguin millors acadèmicament i personal.

I és que sabem, des de diverses fonts, que les escoles que treballen en el projecte no són a la cua de les estadístiques dels rànquings, que els alumnes que en surten marquen tendència als centres on van a fer la ESO o el Batxillerat i que la filosofia a l'aula deixa petjada. Vegi's l'informe recent de Maribel Pomar: *Què queda del que es va viure a l'escola?* I el resultat de l'avaluació que ha fet el Consell Superior d'Avaluació de la Generalitat de Catalunya a les escoles d'Argenton.

Parlem de la vertadera excel·lència, del pensament d'ordre superior –que diuen els anglosaxons- no en el sentit de superioritat, sinó en el de grandesa.

FILOSCOLES

La xarxa Filoscoles consisteix, com heu vist, en un compromís, un compromís amb una escola catalana de qualitat, amb una escola que marqui la diferència d'excel·lència, en una educació que defugint les modes i els -ismes, treballi per una escola de futur; un compromís per seguir lluitant per una formació permanent que ha de presidir la nostra vida professional. Per fer efectiu aquest compromís, hem establert unes relacions d'anada i tornada – o si voleu circulars- entre els centres adherits i el GrupIREF.

El compromís del GrupIREF consisteix en:

- Pel que fa als materials:

El GrupIREF posarà a disposició de les **Filoscoles** els materials de suport al currículum que hi ha i als que es generin.

- Pel que fa a la formació:

Les **Filoscoles** han de disposar d'assessorament tècnic i pedagògic personalitzat i continuïtat:

A l'inici de curs oferim una sessió de dues hores de presentació als ensenyants que s'incorporin a un claustre que ja està format.

Al llarg del curs proposem una sessió d'assessorament al claustre per tractar algun aspecte del projecte: diàleg a l'aula, avaluació figuro analògica, qüestions metodològiques, o bé tallers puntuals sobre contes, cicles de cinema, tractament de la pintura, sessions monogràfiques de cada programa del currículum, etc.

A final de curs podem oferir sessió d'avaluació del projecte al centre.

- Pel que fa a la difusió:

Proposem una presentació del projecte als pares o a la comunitat educativa corresponent, al moment del curs que es cregui convenient o la intervenció en alguna de les activitats pròpies del centre: participació a la revista, a la ràdio o als mitjans de difusió habituals a l'escola, jornades de portes obertes, etc.

Això comportarà **accés a la comunitat virtual exclusiva FILOSCOLES:**

INFORMACIÓ: Sobre cursos, seminaris, i tallers de formació per al professorat de les FILOSCOLES. La llista de les escoles que formen la xarxa. Contacte regular amb l'equip GrupIREF.

FORMACIÓ: Dissenyada segons les necessitats de cada FILOSCOLA. Incorporació de recursos específics per les FILOSCOLES. Formació on line (cursos, webinars, hangouts).

COMUNICACIÓ: A banda de la comunicació regular a través del Butlletí Filosofia 3/18 trimestral, de les xarxes socials i del web del GrupIREF, hi haurà un FÒRUM obert per a l'intercanvi d'experiències i recursos entre centres, en funció de crear una veritable comunitat de recerca educativa.

Ser Filoscologia implica disposar de:

Cinema gratuït (llistat de pel·lícules de pagament a les quals poden accedir gratuïtament. Accés a 10 pel·lícules per any tan, si són de claqueta com de Cicles)

El compromís de l'escola consisteix en :

El centre ha de procurar que el professorat tingui formació inicial en el projecte Filosofia 3/18.

El centre s'ha de publicitar com a **Filoscologia** a la web o blog de l'escola usant el logo identificador.

El centre hauria de fer una avaluació de l'estat del projecte cada final de curs (a partir del material que serà lliurat oportunament).

Per això és necessari:

- 1.- Que el centre educatiu estigui treballant en el projecte Filosofia 3/18 en qualsevol dels nivells educatius: infantil, primària o secundària.
- 2.- Pagar una quota anual
- 3.- Omplir un formulari cada començament de curs.

El GrupIREF us convida a l'acte de constitució de les FILOSCOLES

(XARXA DE CENTRES EDUCATIUS QUE TREBALLEN EN EL PROJECTE DE FILOSOFIA 3/18)

que tindrà lloc el dia 23 de setembre de 2014 a les 6 de la tarda al Centre Cívic Vil·la Florida (c/ Muntaner, 544) de Barcelona.

L'acte consistirà en:

Constitució de la xarxa **FILOSCOLES**

Presentació de la nova web del GrupIREF

Mostra del resultat de l'Avaluació feta a les escoles d'Argenton

Copa de cava

Si us plau, confirmeu la vostra assistència al tel: 93 217 97 61 o bé per mail: grupiref@grupiref.org

ESCOLES que formen part de la xarxa FILOSCOLAS:

Escola Argentona Argentona
Escola Ateneu Igualadí Igualada
Escola Bernat de Riudemeia Argentona
Escola Can Puig Banyoles
Escola Cingle Terrassa
Escola Delta Terrassa
Escola Dolors Montserdà-Santapau Bcn
Escola El Puig Esparreguera
Escola Garbí Badalona
Escola Garbí Esplugues
Escola Ginebró Llinars del Vallès
Escola Les Fonts Argentona
Escola Mercè Rodoreda Martorell
Escola Nostra Sra. Lurdes Barcelona
Escola Princess Margaret Barcelona
Escola Sant Medir Barcelona
Escola Sant Miquel del Cros Argentona
Escola Thau Barcelona
Escola Thau Sant Cugat

Us animem a sumar-vos-hi!!

Curs de diplomatura Escola Bressol

El propassat mes de juliol va finalitzar el Primer curs de Diplomatura per Escoles Bressol 2-3 anys. En volíem fer un resum breu perquè serveixi de memòria i també perquè sigui punt de referència a les persones o escoles que treballen al primer cicle de l'Educació infantil.

Es tracta d'un curs de sis mesos que, partint del llibre ***Pensem-hi, proposta per escoles bressol 2-3 anys***, treballa fonamentalment les habilitats de pensament i també les actituds bàsiques d'escola i de participació, a partir d'activitats que es correspon a aquestes edats.

Ha estat un curs experimental en el qual s'han combinat els elements teòrics: lectures, exercicis de reflexió amb parts pràctiques, des de l'anàlisi d'unes experiències d'aula fins a la gravació d'una pràctica realitzada pel mateix alumnat. Es van matricular 12 educadores i 10 tindran titulació.

S'ha procurat trencar la solitud d'un curs on line, que hom fa de manera individual a casa, amb la dinamització d'un fòrum que permetia tota mena d'intercanvis i també propiciant treballs per equips o per parelles i assajant una coavaluació de manera que cadascú pugues veure i valorar les idees o aportacions dels altres.

Podem dir que ha estat un curs correcte, amb algunes mancances de rodatge, tan per part de la Coordinació com també de l'alumnat, no sempre versat en l'ús àgil de les noves tecnologies. Però, malgrat algun desajustament, en fem una valoració positiva.

Les enquestes que ens han arribat així ho mostren i us en donem fe a partir d'alguns fragments que mantindrem en l'anonimat, només consignats amb el nom i cognom en majúscula.

Les 5 preguntes que vam fer des de la coordinació:

1. Quin dels quatre mòduls t'ha interessat més i per què?
2. Quin dels quatre mòduls t'ha interessat menys i per què?
3. En quin aspecte (si és el cas) pot haver millorat la teva pràctica?
4. En el cas de no tenir una aula, en què diries que ha millorat la teva formació?
5. Recomanaries de fer aquest curs a algun amic o col·lega? Tant en cas afirmatiu com negatiu, digues el per què.

1. Quin dels quatre mòduls t'ha interessat més i per què? Respon M.C.
Els quatre mòduls han sigut interessants. Alguns m'han servit per refrescar la memòria i d'altres m'han donat informació que no coneixia.

El primer va servir per introduir-me en el món de la filosofia 3-18.

En el segon ens va explicar els trets més importants dels infants de 2 a 3 anys, les activitats que podem fer amb ells per fer-los pensar (jocs, contes i pintura), i també em va descobrir el món de la neurociència.

En el tercer ens explicàveu el paper de l'educador a l'escola bressol, i també de les habilitats de pensament i la formació d'hàbits. Va ser interessant poder veure tres experiències que ja s'havien dut a terme.

Pel que fa a l'últim mòdul, va ser més cosa nostra, ja que vam haver de pensar una activitat i enregistrar-la per després poder-la avaluar, i valorar també la d'una de les nostres companyes.

2. Quin dels quatre mòduls t'ha interessat menys i per què? Respon M.S.
El mòdul 1 (tot i servir com a mòdul introductori), perquè ha estat el més teòric i els documents ja els havia treballat anteriorment; excepte la part relacionada amb el projecte Filosofia 3-18.

3. En quin aspecte (si és el cas) pot haver millorat la teva pràctica?
En tenir una visió més àmplia a l'hora de treballar amb els infants. També per plantejar activitats (i situacions del dia a dia), tenint en compte com potenciar i afavorir les diferents habilitats del pensament.

En especialitzar-me i ampliar els coneixements referents a la franja de 2 a 3 anys. A més a més, en saber com poder fer servir d'una manera diferent recursos com els contes i la pintura.

5. Recomanaries de fer aquest curs a algun amic o col·lega? Tant en cas afirmatiu com negatiu digues el per què. Respon M.F.

Sí que el recomanaria, de fet n'he parlat amb molts companys que coneixen la filosofia 3/18. Tot i així m'agradaria remarcar que he trobat que la comunicació entre formadores i alumnes a vegades ha sigut poc fluida. Crec que alguns aspectes formals dels diferents mòduls es donaven per sabuts i no hi havia gaire espai per aclarir dubtes.

S'ha respost algun mail de forma general, quan potser hagués agraït un tracte una mica més personalitzat. Entenc que el format on-line té l'inconvenient de ser més impersonal, però crec que es podrien trobar maneres de crear una xarxa de comunicació més fluida i un tracte una mica més personalitzat. Prenem nota de les opinions de l'alumnat i ens posem a treballar per un curs més interactiu, més dinàmic, amb més contacte personal, dins les limitacions d'un curs on line, i revisant els materials perquè siguin efectius.

ÀMBIT - PSICOLOGIA I EDUCACIÓ | CURS 2014-2015 - 2a EDICIÓ

CÀTEDRA FERRATER MORA

DIPLOMA D'ESPECIALITZACIÓ

UdG Formació
FUNDACIÓ UNIVERSITAT DE GIRONA
INNOVACIÓ I FORMACIÓ

Ensenyar a Pensar a l'Escola Bressol (2-3 anys)

ON LINE

Del 12 de gener al 14 de juny de 2015

PROGRAMA:

- * El projecte Filosofia 3/18
 - Objectius del primer cicle de l'educació infantil
 - Les habilitats de pensament en dansa
- * Els infants de 2 a 3 anys: llenguatge i socialització
 - Etapa de grans emocions
 - Guanyant autonomia
 - Les activitats en l'educació Infantil
 - Importància del joc
 - Valor educatiu dels contes
 - La pintura a infantil
- * L'educador i les habilitats de pensament
 - El paper de l'educador a l'escola bressol
 - Els hàbits i les habilitats de pensament
- * Pràctica a l'aula

A QUI S'ADREÇA:

El curs té dues funcions diferents, d'una banda va adreçat a les professionals –generalment dones- que ja treballen a les escoles bressol per tal d'aprofundir en la seva feina i conèixer noves metodologies. De l'altra també és adequat per estudiants de magisteri o de segon grau de formació professional per tal de formar-se més específicament en l'etapa de 0-3, la franja de dos a tres anys.

FINANÇAMENT - Possibilitat de finançar el pagament de la matrícula fins a 10 quotes. Consulteu les condicions a la nostra pàgina web.

Fundación Tripartita
PARA LA BO'NACIUN EN TU BENITO

FORMACIÓ BONIFICABLE PER A L'EMPRESA.
CONSULTEU-NOS COM GESTIONAR-HO.

Informacions

Nous cursos Filosofia 3/18

Curs Jocs, contes i art. Filosofia 3/18 a Ed. Infantil

Dies: Dijous 30 d'octubre 6, 13, 20 i 27 de novembre 2014
Horari: de 18:00h a 20:30h.
Lloc: Escola Patronat Domènech. (C/ Gràcia, 7. Barcelona)
Certificat pel Departament d'Ensenyament: 15 hores.
Preu: 100 €/persona

Curs Jocs, contes i art. Filosofia 3/18 a Ed. Infantil

Dies: Dissabtes 31 de gener i 14 de febrer 2015
Horari: de 9:00h a 15:00h.
Lloc: Barcelona (lloc pendent de concretar)
Certificat pel Departament d'Ensenyament: 15 hores.
Preu: 100 €/persona

Curs d'aprofundiment Ed. Primària

Dies: Dissabtes 7 i 21 de març 2015
Horari: de 9:00h a 15:00h.
Lloc: Barcelona (lloc pendent de concretar)
Certificat pel Departament d'Ensenyament: 15 hores.
Preu: 100 €/persona

Curs d'aprofundiment ESO i Batxillerat

Dies: Dissabtes 7 i 21 de febrer 2015
Horari: de 9:00h a 15:00h.
Lloc: Barcelona (lloc pendent de concretar)
Certificat pel Departament d'Ensenyament: 15 hores.
Preu: 100 €/persona

Per més informació www.grupiref.org o tel. 932179761